

Kumppanuustapaaminen

Sedu järjesti kumppanuustapaamisen 21.3.2025 Sedu Seinäjoen Rastaantaipaleen kampuksella. Sedu kutsui tapaamiseen yhteistyökumppaneita eri yrityksistä ja organisaatioista ml muut alueella toimivat ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Osallistujia oli E-P:n hyvinvointialueelta viisi henkilöä eri toimialoilta ml. koulutuspäällikkö, Atria Suomi Oy, E-P:n kauppakamari, Suomen Yrittäjäopisto, Järvisseudun ammatti-instituutti Jami, Koja Oy:stä 2 henkilöä, Seinäjoen Yrittäjät, Etelä-Pohjanmaan osuuskaupasta 2 henkilöä, Etelä-Pohjanmaan liitto, Elinkeinoyhtiö Into Seinäjoki, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät, Turvallisuuspalvelut NYQS ja Sedusta 8 henkilöä.

Etsimme yhdessä vahvuuksia ja kehittämiskohteita ammattiosaajien tarpeeseen Etelä-Pohjanmaalla sekä työelämän ja oppilaitosten yhteistyöhön. Keskustelimme myös jatkuvasta oppimisesta ja siitä, miten varmistamme työssäkäyvien osaamisen päivittämisen työn ohessa ja työttömien sekä maahanmuuttajien ajantasaisen osaamisen.

Vahvuuksia Etelä-Pohjanmaalla

Kehitysmyönteisyys ja kasvun mahdollisuus on vahvaa maakunnassa sekä yhteistyö oppilaitoksen ja yritysten välillä toimii hyvin. Etelä-Pohjanmaalla on monipuolinen koulutustarjonta ja ammatillinen koulutus kiinnostaa paljon. Esim. yhteishaussa alueellamme haki 60% ammatilliseen ja 40% lukioon, kun se muualla maassa oli toisinpäin. Teknologia-aloilla on laadukkaat oppimisympäristöt. Oppisopimus koetaan joustavaksi tavaksi kouluttautua ja hankkia osaamista työelämään. Sedun ja SeAmkin välinen yhteistyö on hyvää ja kummankin vahvuudet ovat käytössä. Hankeyhteistyön sekä johtamisen ja esihenkilötyökoulutukseen liittyvän yhteistyön ([Esihenkilöareena - Sedu](#)) lisäksi väyläopinnot ammatillisesta ammattikorkeakouluun toimivat erinomaisesti. Maahanmuuttajissa on valtavasti osaamista ja heidän potentiaalinsa tulee saada täyteen käyttöön siten, että heistä ne, jotka siihen kykenevät, pääsevät etenemään sisääntuloammateista jopa asiantuntija- ja johtotehtäviin.

Kehittämiskohteita Etelä-Pohjanmaalla

Keskusteluissa nousi esille E-P:n oman mallin kehittäminen ulkomaalaistaustaisten integroimisessa alueelle. Osa yrityksistä kamppailee työvoiman saatavuuden kanssa ja työpaikoilla tarvitaan lisää tukea maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden ja opiskelijoiden kanssa. Työperäisen maahanmuuton osalta tarvitaan enemmän yhteistyötä, ja myös puolisoille työtä ja lapsille harrastuksia. Lisäksi työpaikoille tarvitaan enemmän englannin kielen koulutusta, jotta voidaan käyttää sitä aluksi tukikielenä niiden ulkomaalaistaustaisten kanssa, jotka sitä osaavat. Pidemmällä tähtäimellä tavoitteena tulee aina olla oppia suomen kieli.

Keskustelimme yritysten välisestä yhteistyöstä ja hyvien mallien skaalaamisesta. Oppilaitos on hyvä ottaa mukaan yhteistyöhön tarjoamaan koulutusta sinne, missä tarvitaan osaamista

ja työvoimaa. Oppivelvollisten ammatillisen perusosaamisen parantaminen on edelleen tärkeää. Lisäksi on panostettava pienyrittäjien osaamisen kehittämiseen esim. yrittäjän oppisopimuksella tai jotpa-koulutuksilla. Olisi tärkeää, että he osaisivat myös itse ottaa yhteyttä oppilaitokseen, kun osaamistarpeita ilmenee. Työelämä odottaa uusia osajia ja räätälöityjä, eri pituisia koulutuksia, kuten tutkinnon osia ja niitä pienempiä kokonaisuuksia. Tekniikan koulutukseen kaivataan enemmän robotiikkaa, ja kaupan ja palvelujen koulutuksissa kokonaisprosessi alkaa lähestymään teollista prosessia, joten opiskelijoilla on oltava asiakaspalveluosaamisen lisäksi ymmärrystä logistisesta ketjusta, automaatiosta, tekoälystä ja digitalisaatiosta ylipäätään. Keskiöön nousi myös entistä nopeampi reagointi muuttuvaan maailmaan ja vuoropuhelun lisääminen entisestään työelämän kanssa sekä yhteistyö uusien työllisyysalueiden kanssa.

Suhtautuminen työelämään on muuttunut ja pohdittiin esim. työnantajaan sitoutumisen merkitystä. Alojen erilainen vetovoima tai sen puute nousivat vahvasti esille, kun keskusteltiin opiskelupaikkojen tarjonnan suuntaamisesta enemmän yritysten tarpeisiin. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaa tunnetaan ruokamaakuntana, mutta jos opintoihin ei ole kiinnostusta eikä alalle saada tekijöitä, ollaan vaikeuksissa. Yritysten ja oppilaitosten on yhdistettävä voimansa tuodakseen alaa yhdessä esille positiivisilla ja houkuttelevilla tavoilla. Ruoan saatavuus on myös huoltovarmuuskysymys.

Uusia ideoita toimenpiteiksi

Maakuntatasolla tarvitaan yhteistä kehittämistä ja kaikkia tulevia opiskelijoita. Alueen ammatillisen koulutuksen järjestäjien tahtotila on tehdä enemmän ja siihen on löydettävä keinot. Enemmän yhteisiä ulostuloja viestinnässä oppilaitoksen ja työnantajan kanssa esim. sote-alalla, mutta myös ruokapuolella. Kerrotaan asioista ihmiset edellä ja ihmisten kautta. Rohkeampaa ja nuorille soveltuvaa ja humorististakin yhteismarkkinointia työnantajien ja oppilaitosten kesken. Koulutusta on syytä kohdentaa ja kehittää esimerkiksi puolustus- ja turvallisuusaloille (huoltovarmuus). Etelä-Pohjanmaan ammattioppilaitosten tulisi profiloitua polkuna kohti ensimmäistä työpaikkaa.

Opettajan työ on murroksessa ja heitä tarvitaan jatkossa enemmän työpaikoilla. Tulee kehittää uusia toteutusmalleja kuten esimerkiksi joustavia etäpisteitä maakuntaan, joilla mm. maahanmuuttajien kulkemisongelmaa oppilaitokseen helpotettaisiin. Käytännön työssä tapahtuvaa klinikkaopettaja -mallia tullaan pilotoimaan E-P:n hyvinvointialueen kanssa sekä Silta -mallia yhteistyössä eri osapuolten kesken. Tarvitaan entistä enemmän joustavuutta ja amebamaista toimintaa. Oppilaitosten tiedolla johtamisen indikaattoreita tulisi voida hyödyntää myös yritysten käyttöön; esimerkiksi oppilaitos voisi välittää tieto yritykselle työssäoppijoiden määrissä yritysten eri yksiköissä. Työllisyystilanne alueella on edelleen maan parhaimmistoa ja nykynotkahduksen jälkeen tulee taas olemaan tietyillä aloilla työvoimapulaa, mihin on valmistauduttava myös oppilaitoksissa.

Alueella tullaan jatkamaan säännöllisesti näitä eri sidosryhmien keskinäisiä ennakointifoorumeita ja tavoitteellista yhteistyötä win-win-win periaatteella.